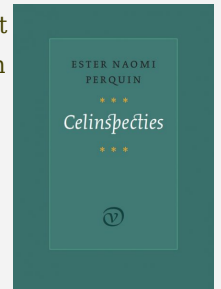

Maart (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Februari was een drukke literaire vrouwenmaand. Eerst in dichterlijke zin: *Ester Naomi Perquin* won met haar 3e bundel **Celinspecties** de VSB Poëzieprijs 2013 (zie ook vorige brief), en de veelzijdige dichter en schrijfster Anne Vegter, wiens maatschappelijk engagement steeds sterker wordt, werd voor 4 jaar benoemd tot eerste vrouwelijke dichter des Vaderlands. Ze lijkt vooral ook aandacht te hebben voor wat er tussen mannen en vrouwen misgaat, “waarover het lastig dichten is, maar het kan wel”. En ze wil met poëtische taal, die voortkomt uit vrijheid, zorgen voor verwarring in ons denken en ons uit ons economisch taalgebruik halen. Ze zal gaan optreden in wegbezuinigde cultuurcentra en hoopt jongeren online les te kunnen geven in het schrijven van poëzie. Het klinkt heel prettig ambitieus.

Verder is veel aandacht geschonken aan een aantal boeken, waaronder het nieuwe boek van *Christine Otten* **Om adem te kunnen halen** over haar leven met een depressieve vader. Hoe het haar heeft beïnvloed in haar jeugd en later, tot vlak voor zijn dood. Het belooft bijzonder te zijn en er zal in een volgende nieuwsbrief en op de site een recensie over verschijnen. Hetzelfde geldt voor Renate Dorrestein die in “De blokkade” haar eigen nooit verwachte writer’s block heeft onderzocht, uit noodzaak en later nieuwsgierigheid. Ze schreef een jaar lang geen letter fictie, en kwam via de schrijfcrisis weer bij zichzelf terug om daar de blokkade op te lossen.

Op valentijnsdag verscheen een soort magnum opus, “**1001 vrouwen uit de Nederlandse geschiedenis**” onder redactie van *Els Kloek*. Het is een monumentaal boek met verhalen over beroemde, beruchte maar ook vergeten vrouwen uit onze historie: schrijfsters, kunstenaresses, avonturiersters, abdisen, zakenvrouwen en meer. Tegelijk met het uitkomen van het boek is ook een tentoonstelling geopend waar de verhalen met bijzondere afbeeldingen, geschriften en objecten tot leven worden gebracht. En ook is er een stadswandeling in Amsterdam die bij de tentoonstelling eindigt. (meer info: www.1001-vrouwen.nl)

Maart is de maand van de jaarlijkse **internationale vrouwendag**. 105 jaar geleden demonstreerden in New York op 8 maart voor het eerst duizenden vrouwen, vooral textielarbeidsters voor ‘brood en rozen’, niet alleen om te overleven maar ook voor een betere kwaliteit van hun leven en dat van hun kinderen. In de jaren erna volgden in Europa allerlei vrouwenbijeenkomsten. De eerste Nederlandse vrouwendag vond plaats op 12 mei 1912, georganiseerd door de Sociaal-Democratische vrouwenclubs. Sindsdien organiseren allerlei groepen vrouwen activiteiten in het hele land. Wie iets zoekt, kan terecht op www.internationale-vrouwendag.nl

In de week voor 8 maart schenkt Cultura 24 met het thema **Vrouwen in de kunsten** aandacht aan weerbarstige, eigenzinnige en tegendraadse vrouwen in de Nederlandse en internationale kunst. Hoogtepunten uit de programmering zijn : *Marina Abramovic* en haar *the artist is present*, een film over dichteres *M. Vasalis* n.a.v. de biografie die in 2010 over haar is verschenen, (stem)kunstenaressen en performer *Moniek Toebosch* in *Wie ik was voordat ik was*, een documentaire over violiste *Janine Jansen* en optredens van verschillende zangeressen.

In de bibliotheek combineren we vrouwendag met de vrijwilligersdag **NL doet** op zaterdag 16 maart. Van 10.30u tot 15u gaan we, naast de jaarlijkse boeken-voorjaars-schoonmaak, aan de slag met het uitnodigender maken van de ruimtes, binnen en buiten. Aansluitend, vanaf 15u, verwelkomen we op de thee/koffie/borrel iedereen die (vrijwillig) bijdraagt aan de activiteiten van de vrouwenbibliotheek, voor onderlinge uitwisseling en kennismaking. Ook andere belangstellenden zijn van harte welkom om rond te kijken, boeken te lenen, mee te doen e.d.

Van 16 tot 24 maart is het *boekenweek*. Dit jaar is het thema **Gouden tijden, zwarte bladzijden**, over zowel de roemrijke kanten als de schaduwzijden van ons vaderlands verleden, over dilemma's en nuances. In de literatuur zijn de verschillende kanten van de geschiedenis veelvuldig terug te vinden, zowel de grote gebeurtenissen als de kleine persoonlijke belevenissen. En dan blijkt dat de geschiedenis vaak niet zwart-wit is, en het verschil tussen goed en fout soms niet zo groot. Enkele voorbeelden uit de bibliotheek: **Hoe duur was de suiker?** van *Cynthia McLeod*, **Het pauperparadijs** van *Suzanna Jansen* en **Vrij man** van *Nelleke Noordervliet*. Er verschijnt een bundel, met de titel **Gouden tijden, zwarte**

bladzijden, waarin bijdragen zijn verzameld van diverse Nederlandse auteurs en andere bekenden over hun eigen zonnige en donkere herinneringen.

Onlangs uitgebrachte titels:

- In haar debuutroman **Het eeuwige volk kent geen angst** schrijft *Sjani Bojandjoe* over 3 vrouwen in het Israëliësche leger. Afkomstig uit een dorp vlakbij de grens met Libanon is hun dienstitijd in het leger een combinatie van wachten en af en toe een traumatische ervaring. Geïnspireerd door haar eigen ervaring heeft *Sjani Bojandjoe* een fictief verhaal geschreven dat laat zien waar Israëliësche meiden rond hun 18e allemaal gedwongen mee te maken krijgen. De 'lenige pubertaal' die ze gebruikt sluit daar prima op aan. Ze uit tussen de regels door een hoop kritiek, maar dat past bij de leeftijd van de 3 meisjes. Zelf wordt ze er niet graag op aangesproken. "Ik ben bezig allerlei dingen in mijn eigen leven te weten te komen, mijn mening verschilt nog elke dag," zegt ze in een interview. Eigenlijk benadrukt dat vooral de ingewikkeldheid van het Midden-Oosten-probleem.

- Trouw geeft een 10-delige serie uit met geselecteerde Nederlandstalige poëzie, 4 van de 10 van vrouwelijke dichters. Na *Judith Herzberg* was er dit weekend in de bijlage aandacht voor **Eva Gerlach**, en *Ester Naomi Perquin* en *Ida Gerhardt* volgen nog. Het zijn mooie bundeltjes die een goede indruk geven van het werk van de betreffende dichteres.

- Van *Wisława Szymborska* is een jaar na haar overlijden de bundel **Zo is het genoeg** uitgebracht, nagelaten gedichten die nog ergens in een la lagen, nog heel levendig en deels onaf. Aan de bundel is de documentaire toegevoegd die *John Albert Jansen* van haar maakte na het winnen van de Nobelprijs. Ze is dan 86 jaar.

- Een heel ander nagekomen werk is **Kleren maken de vrouw** van *Hella Haasse*. Ze schreef het een jaar voor haar debuut *Oeroeg*, in 1947. Er is één uitgave van geweest en daarna zelden meer besproken, maar omschreven als een soort oefenboek, een soort zomerzothednostalgie uit de jaren vlak na de oorlog, waarin het leven van jonge dames van toen beschreven wordt.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- 23 maart wordt de **31e nacht van de poëzie** gehouden in het Media Plaza van de Jaarbeurs. Een nacht lang zullen allerlei dichters optreden als *Charlotte Mutsaers*, *Kira Wuck*, *Ellen Deckwitz*, *Elly de Waard*, *Lies van Gasse* e.a. Er zullen ook muzikale optredens zijn van o.a. *Corrie van Binsbergen* en *Tjitske Jansen*

- **Rebelse vrouwen** is een muzikale theatervoorstelling over moedige vrouwen die zich hebben verzet tegen hun slavenleven. Het zijn de levensverhalen van drie slavinnen uit het Nederlands overzeese verleden, verbonden aan een verhaal van moderne slavernij in de hedendaagse prostitutie. Na afloop van de voorstelling in de Stadsschouwburg op 16 maart is een nagesprek met de actrices.

- Vanaf 3 maart is in het Museum voor Moderne Kunst Arnhem de tentoonstelling te zien **Female Power**. Eind jaren '60, begin jaren '70 begon het idee te groeien dat er ooit een samenleving zou hebben bestaan waarin vrouwen een belangrijke, aan mannen gelijkwaardige positie hadden. Er werd een verband gelegd met de prehistorische vruchtbaarheidsbeeldjes en de verering van de (moeder)godin. Hierdoor geïnspireerd maakten Amerikaanse en Europese kunstenaressen, zoals *Louise Bourgeois*, beelden waarin de vrouwelijke kracht werd gevierd en waaraan vrouwen zich op een positieve manier konden spiegelen. De laatste jaren interesseren kunstenaars zich opnieuw voor 'vrouwelijke kracht' en bezoeken gemeenschappen waar die kracht 'geleefd' wordt, of ze verdiepen zich in de rol van vrouwelijke spiritualiteit. Werken uit beide stromingen worden bij deze tentoonstelling gecombineerd. Gelijktijdig met "Female Power" vinden allerlei activiteiten en samenhangende tentoonstellingen plaats. (meer info: www.mmkarnhem.nl)

- In het Groninger museum opent op 23 maart **Vrouwen van de revolutie**. De tentoonstelling belicht de centrale rol van een aantal Russische kunstenaressen aan het begin van de 20e eeuw, waaronder *Alexandra Exter*, *Natalja Gontsjarova*. In vergelijking met andere avant-garde bewegingen waren in Rusland opvallend veel vrouwen als kunstenaar actief. Ze stonden op gelijke voet met hun mannelijke collega's en werkten veel samen, in de overtuiging dat ze met hun werk een bijdrage konden leveren aan een klassenloze en rechtvaardige maatschappij.

- Deze maand is de Nederlandse film **Karsu** van Mercedes

Stalenhoef in première gegaan. Het is een intiem portret van de toen 17-jarige (nu 22) Turkse Karsu Dönmez. Ze is als singer-songwriter begonnen in het restaurant van haar ouders, maar reist inmiddels het hele land en heel Europa door om concerten te geven, tot aan Carnegie Hall in New York toe. Ze brengt vol passie haar eigen liedjes ten gehore en speelt een mix van pop en jazz, met soms Turkse invloeden. Haar debuutalbum heet *Confessions*.

- Nog t/m 17 maart is **Hidden Series** van *Danielle Kwaaitaal* te zien in museum De Fundatie.

Er zijn veel nieuwe boeken in de bibliotheek:

Maanlicht van Hella Haasse, *De rouwclub* van Vrouwkje Tuinman, *Alle bessen kun je eten* van Gemma Venhuizen, *De hormoonfabriek* van Saskia Goldschmidt, *Help* van Alix Ohlin, *Het hart van de familie* van Zeruya Shalev, *Aung San Suu Kyi, strijd voor de vrijheid in Birma* van Jesper Bengtsson, *Dorst* van Esther Gerritsen, *De kronkelpaden van het geheugen* van Kristien Hemmerechts, *Lage streken* van Herta Müller, *Lief leven* van Alice Munro, *Bitter avontuur* van Renate van der Zee, *Perfecte moeders bestaan niet* van Diana Koster en *1001 vrouwen* van Els Kloek.

Niet eerder genoemd, maar al langer aanwezig: *Gevaarlijke vrouwen* van Beatrice de Graaf en *Wilhelmina Bladergroen, vrouw in de eeuw van het kind* van Mineke van Essen. (met wederom dank aan de betrokken uitgeverijen)

De leenbijdrage voor 2013 is vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op ING banknr 9266995 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2013'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 25 februari 2013